

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชใน
เมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

COMMUNITY-BASED LEARNING ACTIVITY MANAGEMENT ON THE HISTORY OF
RAHAENG DURING TAKSIN THE GREAT PERIOD FOR THE DEVELOPMENT OF
YOUNG INTERPRETER AT THE HIGH SCHOOL LEVEL *

สุดาลักษณ์ คำลำปาง, ณัฐเชษฐ์ พูลเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Sudalak Kamlampang, Nattachet Pooncharoen

Naresuan University, Thailand

E-mail: sudalak.pung7588@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหง 2.เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1.แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม 2.แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก 3.วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย เล่าเรื่อง เป็นเนื้อหาประวัติศาสตร์กระแสหลัก การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ไม่สามารถลงพื้นที่ได้ การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นการฝึกกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนเป็นขั้นตอน และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 นักสื่อความหมายในการวิจัยนี้คือไม่ใช่คนที่แค่พูดอย่างเดียว แต่ต้องนำเสนอผ่านเรื่องราว ผ่านการแสดง ผ่านเพลง ผ่านอาหาร ผ่านภาษาถิ่น แต่ทั้งหมดนี้คือ นำเสนอประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเมืองระแหงเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: เรียนรู้บนฐานชุมชน; เมืองระแหง; เยาวชนนักสื่อความหมาย

*ได้รับบทความ: 10 พฤศจิกายน 2565; แก้ไขบทความ: 2 พฤษภาคม 2566; ตอรับตีพิมพ์: 30 มิถุนายน 2566

Abstract

The objective of this research is 1. study the present condition of historical learning management in the reign of King Taksin the Great in the city of Rahaeng and 2. To develop activities for learning skills of youth interpreters of history in the reign of King Taksin the Great in the city of Rahaeng on a community base. This research is qualitative research. The key informants comprised 33 people. Research tools are 1. a participant observation form and 2. in-depth interview questions. The methods of collecting information are: 1. The study gathered information from the documents. Documents or information related to research, 2. the technique of participatory observation, and 3. an in-depth interview. Qualitative data analysis uses the inductive summary analysis method. By analyzing the summaries of the data from the historical interpretation video innovation of King Taksin the Great's reign in the community-based city to promote descriptive historical tourism. An advisor reviewed methods for ensuring the quality and reliability of the data. The results of the research revealed that the present condition of the historical learning management in the reign of King Taksin the Great, the lecture learning management based on mainstream history, the spread of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19) cannot be visited in the area. Learning about the history of the reign of King Taksin the Great in Rahaeng on a community base Students learn active learning, which is an exercise in working in groups. Real learning takes place when educators follow a step-by-step plan and develop learning skills in the 21st century. The communicators in this research were not just talkative people. But it must be presented through stories, through performances, through songs, through food, through dialects; but all of this is to present the true learning of the local history of the city of Rahaeng.

Keywords: Learning on the community base; city of Rahaeng; Youth communicators

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีหลักสูตรท้องถิ่น ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความสำคัญต่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เชื่อมโยงความรู้และนำวิธีการศึกษาประวัติศาสตร์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างเข้มแข็ง มั่นคง จุดเน้นที่กำหนดทำให้เกิดความตระหนัก

และเห็นคุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ สามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จังหวัดตากเป็นพื้นที่เส้นทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ และปี พ.ศ.2563 จังหวัดมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กระตุ้นภาคเศรษฐกิจ และการว่างงานอาจเป็นสาเหตุที่ผู้ปกครองไปหางานทำ ส่งผลให้เด็กต้องอยู่กับลำพัง อยู่กับปู่ย่าตายาย การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นแห่งที่สามารถสร้างรายได้ก็จะช่วยลดปัญหาการออกไปหาทำงานในเมืองใหญ่ ครอบครัวอยู่ด้วยกัน ลดปัญหาเด็กเกเร เด็กออกโรงเรียนจากระบบการศึกษาไทยได้ (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตาก, 2563)

การจัดการเรียนรู้บนฐานชุมชน เป็นการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับฐานราก เพื่อพัฒนาบูรณาวิถีชีวิต วัฒนธรรม รากเหง้า ประวัติศาสตร์ชุมชนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงบริบททางเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ความรู้เหล่านี้ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ ปัจจัยพื้นฐานของการดำรงชีวิต ทั้งความแตกต่างกันในสังคม ความรู้ ฐานะ และประสบการณ์ ใช้ฐานการเรียนรู้เป็นฐานบนชีวิตจริง ผู้เรียนจะชื่นชมยินดีกับการทำงานร่วมกันเป็นทีม ความรับผิดชอบส่วนบุคคล และทักษะใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ในชุมชน อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้โดยใช้สถานที่เป็นฐาน (Place-Based Learning) เป็นการจัดการศึกษาที่ใช้ประวัติศาสตร์ชุมชนสภาพแวดล้อมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจภายในชุมชน (อัจฉรา ศรีพันธ์, 2561)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่งของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นและอยากส่งเสริมประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้เยาวชนเข้าใจ สามารถสื่อความหมายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ แหล่งประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์ ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ส่วนมากก็ยังมีวิธีการสอนเดิมๆ ที่เน้นการบรรยาย เน้นการท่อง ซึ่งแน่นอนไม่ใช่การเรียนรู้อย่างยั่งยืน และไม่ได้สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาประวัติศาสตร์ ไม่ซาบซึ้ง น่าเบื่อ จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์บนฐานชุมชน การจัดการเรียนรู้แบบปรับใช้สังคม (Service Learning) ในการเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ มาพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นของตนเองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนจากการลงมือปฏิบัติจริง ตลอดจนนำไปสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหง
2. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคม ปีการศึกษา 2564 ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 33 คน

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหง จากการสัมภาษณ์ การสอบถาม คำถามจะถูกถามในรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์แบบต่าง ๆ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคม โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Criterion Based Selection) เนื่องจากเป็นนักเรียนที่เคยศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตร ที่เชื่อมโยงกับบริบทสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมมีโอกาสพูดคุยและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระระหว่างผู้วิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคม จำนวน 29 คน โรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคมเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่งานสายสอนอยู่ และเห็นปัญหาที่เยาวชนคนตามมีข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเองน้อย และใช้ในการกำหนดโจทย์สร้างนวัตกรรมในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคม ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน เป็นผู้มีความรู้ประสบการณ์ และเชี่ยวชาญทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

กลุ่มผู้มีประสบการณ์ทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน จำนวน 1 คน มีเกณฑ์การคัดเลือกแบบเจาะจง (Criterion Based Selection) จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นครูสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี)

ผู้ให้ความรู้ พระปลัดสมบุญ วรรณโม วัดดอยข่อยเขาแก้ว เกณฑ์การคัดเลือก เป็นกลุ่มที่ส่งเสริมความรู้ในส่วนของประวัติศาสตร์ในเขตแหล่งประวัติศาสตร์ในเมืองระแหง ไม่น้อยกว่า 10 ปี

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน มีกิจกรรมดังนี้ 1.แบ่งกลุ่มนักเรียนและรับชมวิดีโอ youtube การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 2.ให้เวลานักเรียนในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม 1 ชั่วโมง พร้อมระดมสมองแบบมีส่วนร่วม 3.สร้างนวัตกรรมของกลุ่มเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

- 4.นำเสนอวัฒนธรรมของกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มอื่นได้แสดงความคิดเห็นต่อผลงานของกลุ่มตนเอง
- 5.ปรับแก้วัฒนธรรมตามข้อเสนอแนะของเพื่อนต่างกลุ่มและคุณครูประจำวิชา
- 6.นำเสนอเผยแพร่ผลงานของกลุ่มสู่สาธารณชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความรู้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้และสังเกตการณ์
2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยการใช้แนวคำถามเป็นการสัมภาษณ์โดยตรงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยกำหนดเป็นแนวคำถามปลายเปิด คำถามจะถูกถามในรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์แบบต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมมีโอกาสพูดคุยและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระระหว่างผู้วิจัยในการตอบคำถาม
3. สื่อวีดิโอกิจกรรมผ่าน youtube การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งกลุ่มห้องละ 2 กลุ่ม จำนวน 2 ห้อง สมาชิกไม่เกิน 8 คน รับชมวีดิโอและได้เวลาในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม 1 นวัตกรรมครูสู่นวัตกรรมผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ได้แก่ หนังสือ เอกสารท้องถิ่นงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และบทสัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเปิดกว้าง โดยผู้ให้ข้อมูลหลักตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
2. วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลและความรู้ผ่าน youtube การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กับกลุ่มเป้าหมาย ชักถามและจดบันทึกข้อมูล เพื่อสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งอาจจดบันทึกในระหว่างการสังเกตหรือในภายหลังก็ได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดครบถ้วน
3. วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยกำหนดใช้คำถามปลายเปิดแบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความลึกซึ้งเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลหลัก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งฟ้าวิทยาคม ผู้ให้ความรู้ ผู้มีประสบการณ์ด้านการสอนประวัติศาสตร์ และนำผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย คือ เพื่อการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน แล้วนำมาเสนอต่อการจัดสนทนากลุ่ม

(Focus Group) เพื่อวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน

4. สื่อวีดิโอกิจกรรมผ่าน youtube การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รับชมวีดิโอ และใช้เวลาในการค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม สร้างนวัตกรรมของกลุ่มเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มเป็นสิ่งที่กระตุ้นนักเรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น การระดมสมองและสร้างนวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ คะแนนดังกล่าว คือคะแนนในแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อทำกิจกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) โดยการวิเคราะห์สรุปข้อมูลจากนวัตกรรมสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์ ที่ได้จากการสังเกตสัมภาษณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักพร้อมสนทนาร่วมกันเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย หลังจากนั้นจะนำเสนอรายงาน

ตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(Content Validity) เพื่อให้เกิดถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ความถูกต้องด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลจากวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตการซักถามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเอกสาร ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงพบว่า ครูผู้สอนนั้นยังมีวิธีการสอนแบบบรรยาย เล่าเรื่อง ให้นักเรียนฟังและการท่องจำ ไม่มีการใช้สื่ออื่น เพื่อกระตุ้นหรือเพิ่มความอยากรู้ของนักเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับวัยหรือธรรมชาติของนักเรียน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ทางด้านการจัดการเรียนการสอน พบประเด็นปัญหาสำคัญ ดังนี้

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ การจัดการเรียนการสอนให้ได้ครบตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดจึงเป็นเรื่องยากที่ผู้สอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ทำท่ายและสร้างความอยากรู้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ และยากที่นักเรียน

อยากค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมหลังเรียนจบชั่วโมงเรียน 50 นาทีต่อใน 1 คาบของสัปดาห์ ครูผู้สอนจึงต้องจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย การเล่าเรื่อง ขาดการหาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเพียงการจัดการเรียนการสอนการบรรยาย การเล่าเรื่องให้เป็นไปตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างรวดเร็วและทันเวลา

1.2 วิชาประวัติศาสตร์ มีการจัดการเรียนการสอนให้ได้ครบตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรเท่านั้น เพราะแค่เนื้อหาวิชาตามประวัติศาสตร์กระแสหลักที่มีก็มีปริมาณมาก การเรียนประวัติศาสตร์ท้องถิ่นหรือความสำคัญของบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่จริงยังมีข้อมูลน้อยและสภาพปัจจุบันค่อยๆ ถูกลืมเลือน

1.3 คุณครูผู้สอนมีปัญหาด้านการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา(โควิด-19) ทำให้ไม่สามารถสอนประวัติศาสตร์ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพ ไม่สามารถลงลึกด้านประวัติศาสตร์การลงพื้นที่ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นเรื่องใกล้ตัว

แม้ว่าในปัจจุบันนายสมชัย กิจเจริญรุ่งโรจน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก และ ดร.อวยชัย ศรีตระกูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นผ่านโครงการผ่านทางศึกษาหลายโครงการ แต่คุณครูส่วนใหญ่ก็เลือกการจัดการเรียนรู้ด้วยการบรรยาย การเล่าเรื่อง และขาดการหาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วทันเวลาในแต่ละชั่วโมง สอนประวัติศาสตร์กระแสหลักตามนโยบายภาครัฐและตามหนังสือเรียน โดยไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อิงประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักร้องความหมายสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กิจกรรมเรียกว่า “ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” (Student Center) องค์ความรู้ที่มีบนฐานชุมชน อีกทั้งยังส่งเสริมตามนโยบายของจังหวัดตากและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากที่ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการเตรียมคนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูงในการเรียนรู้และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูยุคใหม่

1. พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเยาวชนนักร้องความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน พบว่า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน ครูผู้สอนมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์นั้น ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ประวัติศาสตร์ที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษคือประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เกิดความภูมิใจ ให้ความสำคัญ เห็นคุณค่าคู่ควรแก่การรักษา ทักษะเยาวชนนักร้องความหมายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นของตนเองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนนักเรียนเป็นนักประชาสัมพันธ์แหล่งประวัติศาสตร์ในชุมชนด้วยนวัตกรรมครูผู้นำนักเรียน

โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนการสร้างสื่อการประชาสัมพันธ์ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นของตนเอง มีทักษะการสื่อสาร และทักษะการวางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีการนำเสนอประวัติศาสตร์ที่อยากให้นักเรียนนอกชุมชนได้เห็นและเรียนรู้ไปกับพวกเขา

กลุ่มที่ 1 ใช้ทักษะเทคโนโลยีในการตัดต่อคลิปวิดีโอแนะนำเสนอการเชิญชวนไปท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ โดยที่ความน่าสนใจของกลุ่มนี้มีการแต่งเพลงเกี่ยวกับสถานที่วัดดอยข่อยเขาแก้วและขับร้องจากดนตรีที่ทำขึ้นเอง

กลุ่มที่ 2 ใช้ทักษะเทคโนโลยีในการตัดต่อคลิปวิดีโอแนะนำเสนอการเชิญชวนไปท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ โดยที่ความน่าสนใจของกลุ่มนี้มีการใช้ภาษาที่หลากหลายในการนำเสนอการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น ภาษาไทย ภาษากะเหรี่ยง และภาษาม้ง

กลุ่มที่ 3 ใช้ทักษะเทคโนโลยีในการตัดต่อคลิปวิดีโอแนะนำเสนอแหล่งประวัติศาสตร์ โดยที่ความน่าสนใจของกลุ่มนี้มีการใช้ทักษะเทคโนโลยีภาพที่สวยงาม สามารถถ่ายมุมมองที่สวยงามของวัดอย่างทั่วถึง

กลุ่มที่ 4 ใช้ทักษะเทคโนโลยีในการตัดต่อคลิปวิดีโอแนะนำเสนอการเชิญชวนไปท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ โดยที่ความน่าสนใจของกลุ่มนี้มีการใช้ข้าวต้มมัดเป็นหนึ่งในคำแนะนำ ใส่ความเป็นอาหารไทยที่คนรับประทานดั้งเดิม และมีการผสมผสานความคิดสร้างสรรค์ผสมดอกไม้ให้เกิดสี ใส่ความทันสมัยที่ได้รับความนิยมเข้าไปด้วย เพราะสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงโปรดผู้มีความซื่อสัตย์ต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ พระกระยาหารที่เสวยเป็นอาหารไทยที่เป็นอาหารเดินทัพ เช่น เครื่องของแห้งต่างๆ แต่มีผู้ที่มีนิมิตได้บอกเล่าต่อกันมาว่า พระเจ้าตากสินทรงโปรด ข้าวต้มมัด และไข่ต้ม

อภิปรายผล

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นสำคัญออกเป็น 3 องค์ประกอบหลัก คือ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน และด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ดังนี้ 1.ด้านผู้สอน ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย นักเรียนสนใจการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสอดคล้องกับทฤษฎี การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติในการทำกิจกรรม นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือการเรียนรู้แบบกลุ่ม ผ่านประสบการณ์จริงโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนสอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning การเรียนบนฐานชุมชน โดยมีการปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา นักเรียน และท้องถิ่น สอดคล้องกับทฤษฎีแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีการสร้างพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตาก

สันทนาการในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่งเข้าร่วมผลงานทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากเป็นที่รู้จัก 2.ด้านผู้เรียน นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active learning เป็นการฝึกกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การวางแผนเป็นขั้นตอน ทั้งนี้คุณภาพของนักเรียนตามเป้าหมายของประเทศไทยในยุค 4.0 และเป็นทักษะการเรียนรู้ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้ความสามารถของนักเรียนในการสร้างจิตสาธารณะและรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความภูมิใจในความเป็นไทยอย่างมีศักดิ์ศรี สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขในโลกยุคดิจิทัลของนักเรียน และสามารถเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติและพลเมืองโลกได้ ยังได้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่มีกรอบเป้าหมายจุดเน้นที่กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่น สร้างสรรค์ผลงาน นักเรียนเกิดความเป็นอิสระได้คิดเอง ปฏิบัติเองสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่มีจุดมุ่งเน้น 5 ประการ ดังนี้ 1) แบบเน้นตัวผู้เรียน 2) แบบเน้นความรู้ ความสามารถ 3) แบบเน้นประสบการณ์ 4) แบบเน้นปัญหา 5) แบบเน้นทักษะ กระบวนการ ส่งผลให้เกิดความสุข สนุกสนานในการทำกิจกรรม นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สัมผัสกับบรรยากาศการได้ลงมือปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงสอดคล้องกับทฤษฎี 3.ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ สื่อช่วยให้บรรยากาศในการสอน เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น สื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ย่างยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้นในเวลาอันสั้น เกิดความคิดรวบยอดได้อย่างถูกต้อง กระตุ้นความสนใจในการเรียน เกิดกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี พบว่า เมื่อครูใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนนักเรียนเกิดความอยากรู้ ตั้งคำถาม ยังเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนได้ประสบการณ์จริงที่สอดคล้องกับแนวคิดของ อัจฉรา ศรีพันธ์ (2561) แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้บนฐานชุมชน (Community-based Learning) โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม จริยธรรม โดยมีความเชื่อว่า นักเรียนจะต้องเรียนรู้และเข้าใจกับสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งความรู้ ภูมิปัญญา ทรัพยากรตลอดจนเกิดจิตสำนึกรักท้องถิ่น และเห็นคุณค่าเกิดความห่วงหาแลแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ยังหลงเหลืออยู่ สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของ ทิศนา ขัมมณี (2560) ที่มีจุดมุ่งเน้น 5 ประการ ดังนี้ 1) แบบเน้นตัวผู้เรียน 2) แบบเน้นความรู้ ความสามารถ 3) แบบเน้นประสบการณ์ 4) แบบเน้นปัญหา 5) แบบเน้นทักษะ กระบวนการ สามารถเปรียบเทียบกับงานวิจัยของ (ชุดิมา มั่นเหมาะ, 2562) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเก่าพิจิตรบนฐานชุมชน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ คือ ขั้วโง่งสอนของครูผู้สอนมีเวลาจำกัด ผู้เรียนห้องเรียนพิเศษไม่ได้ให้ความสำคัญ และขาดความพร้อมของครูผู้สอน ผู้วิจัยจึงสร้างกระบวนการจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเก่าพิจิตรบนฐานชุมชนให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ภายใต้กิจกรรม “นักสืบน้อยย้อนรอยประวัติศาสตร์เมืองเก่า

พิจิตร” มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะจากการเรียนรู้ Active learning โดยใช้เกมเป็นสื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักร้องความหมายสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

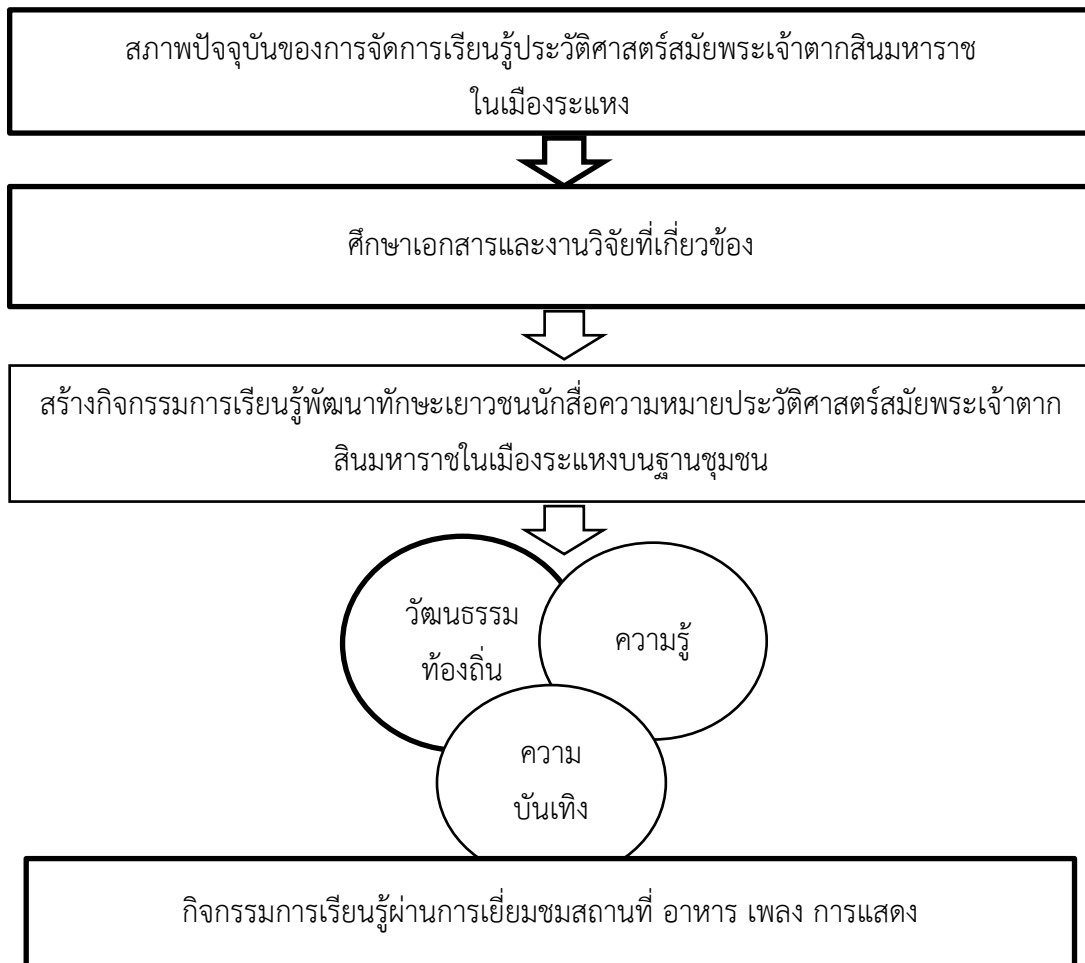
สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 1.สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหง สภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ครูผู้สอนมีวิธีการสอนแบบบรรยาย เล่าเรื่อง ท่องจำ สอนประวัติศาสตร์กระแสหลัก การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันสอนแบบออนไลน์ที่ครูเน้นใช้ PowerPoint กับการบรรยาย ปัญหาด้านการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 ไม่สามารถสอนอย่างเต็มศักยภาพ ลงพื้นที่ไม่ได้ 2.การเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนครูผู้สอนมีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย นักเรียนให้ความสนใจประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เกิดความภูมิใจ ให้ความสำคัญ เห็นคุณค่าควรแก่การรักษา การทำงานเป็นกลุ่มที่ให้ความสามัคคี ความเพียร สร้างความคิดสร้างสรรค์ผ่านนวัตกรรม เป็นวิชาที่ไม่น่าเบื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน ความเหมาะสม ความถนัด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักร้องความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง สัมผัสกับบรรยากาศการได้ลงมือปฏิบัติ สิ่งที่เกี่ยวข้องการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ทักษะเยาวชนนักร้องความหมายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นเกิดการเรียนรู้ตามทักษะในคริสต์ศตวรรษที่ 21 การบูรณาการให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับศาสตร์วิชาอื่นๆ เช่น ทักษะเทคโนโลยีการทำคลิปวิดีโอตัดต่อ การถ่ายภาพ วิชาภาษาไทยในการเขียนบทดำเนินเรื่อง วิชาดนตรีในการสร้างเพลงประกอบ ที่สำคัญคือทักษะเยาวชนนักร้องความหมายที่สามารถถ่ายทอดความรู้ท้องถิ่นของตนเองโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แหล่งประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชนพบว่า หลักการสำคัญของกิจกรรม มีดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน เพื่อสร้างเยาวชนนักร้องความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. กิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาทักษะเยาวชนนักร้องความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการวิธีทางประวัติศาสตร์

4. สร้างความภาคภูมิใจให้นักเรียนรักและหวงแหนท้องถิ่น วัดคอยช่วยเหลือแก้ไขโบราณสถานที่แห่งนี้ ภายใต้ “กิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน” โดยใช้นวัตกรรมสื่อวีดิโอ youtube กิจกรรมมีข้อมูลให้เรียนรู้เรื่องราวประวัติความเป็นมาของโบราณสถานที่สำคัญในจังหวัดตากผ่านประสบการณ์ตรง สอดคล้องกับตัวชี้วัดและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในหลักสูตรของวิชาประวัติศาสตร์เพิ่มเติม ประวัติศาสตร์ในเมืองระแหง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย “ระแหงโมเดล” สามารถสรุปองค์ความรู้เป็นกรอบภาพได้ดังนี้

ระแหงโมเดล เป็นการเรียนรู้พัฒนาทักษะเยาวชนนักสื่อความหมายประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหงบนฐานชุมชน ใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นใช้ความรู้และความบันเทิง จนได้กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการเยี่ยมชมสถานที่ อาหาร เพลง การแสดง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรศึกษาบริบทของพื้นที่และแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจความเป็นมาของประวัติศาสตร์ท้องถิ่นตนเองอย่างถ่องแท้ จากหลักฐานทาง ประวัติศาสตร์ที่ยังหลงเหลืออยู่

1.2 ควรปรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สมัยพระเจ้าตากสินมหาราชในเมืองระแหง บนฐานชุมชนเพื่อสร้างเยาวชนนักสื่อความหมาย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้สอดคล้องกับ นักเรียนและสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องด้วยขณะที่ผู้วิจัยจัดกิจกรรมเกิดปัญหาด้านการแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา (โควิด-19) เพื่อให้เกิดความแตกต่างของความหลากหลายกิจกรรมได้มากขึ้น

1.3 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการบูรณาการหลากหลายสาระการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ลง มือปฏิบัติงานขึ้นเดียว แต่สามารถประเมินผลได้หลายสาระการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาการลดภาระของนักเรียนที่ จะมีความเสี่ยงติด0,ร,มผ. ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนในบริบทอื่นๆ หรือ กลุ่มสาระต่างๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์ ส่งเสริม ต่อยอดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หลักประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ตามบริบทของสังคม และชุมชนที่แตกต่างกัน พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่น ในการมีส่วนร่วมของชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เช่น หน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือ การมี ส่วนร่วมของชุมชนมาใช้จัดการเรียนการสอนสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.

กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). ปกิณกวัฒนธรรม จังหวัดพิจิตร. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวง วัฒนธรรม.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชน

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชุดิมา มั่นเหมาะ. (2562). การจัดกิจกรรมเสริมศักยภาพการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเก่าพิจิตรบนฐานชุมชน.

บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร

ทิตนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดา สารยา. (2529). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2555). ปรัชญาการศึกษาเบื้องต้น: กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรณู (เงินดี) วิชาศิลป์. (2562). วันวานที่บ้านตาก. เชียงใหม่: หจก.วนิดาการพิมพ์.
- วศิน ปัญญาอุตรตระกูล. (2562). ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วิธีการศึกษาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ศรีศักร วัลลิโคม. (2533). พระนครศรีอยุธยาในฐานะราชธานีในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา.
- พระนครศรีอยุธยา: ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา.
- _____. (2554). พัฒนาการทางสังคม-วัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวังนัง. (2546). สอนเด็กให้คิดเป็น. กรุงเทพฯ: ปกรณ์ศิลป์.
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตาก. (2563). การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่น. เชียงใหม่: หจก.ไอเดียกรุ๊ป ปรี้นติ้ง.
- สำราญ แดงประเสริฐ. (2562). เมืองเชียงใหม่. องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก.
- _____. (2562). สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจังหวัดตาก. องค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก
- อรรถจักร สัตยานุรักษ์. (2548). ประวัติศาสตร์เพื่อชุมชน ทิศทางการศึกษาใหม่ของการศึกษาประวัติศาสตร์.
- กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อัจฉรา ศรีพันธ์. (2561). การจัดการศึกษาบนฐานชีวิตและการจัดการศึกษาบนฐานชุมชน. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์เปอร์เรชั่นจำกัด.